

There are no translations available.

Вірші українських поетів про зиму і Новий Рік

Бичко В.

Зима

Дорога біла стелеться,
І краю їй нема.
Сніжок мете. Метелиця.
Прийшла до нас зима.
Льодком тоненьким скована,
Спинилася ріка.
Повита тихим сном вона,
Весняних днів чека.
І ліс дріма. Безлисною
Верхівкою поник.
Над ним пісні висвистує
Лиш вітер-сніговик.

* * *

Бойко Г.

Першій сніг

Сніг пухнастий,
Наче вата,
Аж по ньому жаль ступати, -
Білий, чистий сніг.

* * *

Бойко Г.

Я лечу

Я лечу, лечу, лечу -
Накатаюсь досхочу.
Все униз, униз, униз,
Мимо сосен і беріз.
Мимо сосен і беріз -
На галяві зупинивсь.
Я веду, веду, веду
Саночки на поводі -

Бо з гори санчата мчать,
А на гору не хочуть.

* * *

**Вінграновський М.
Лягла зима, і білі солов'ї...**

Лягла зима, і білі солов'ї
Затьохкали холодними вустами.
В холодні землі взулися гаї.
І стали біля неба як стояли.

Скоцюрбивсь хвіст дубового листа,
Сорока з глоду водить небо оком,
І вітер пише вітрові листа,
Сорочим оком пише білобоко,

Що гай з землі дивився і стояв,
Що солов'ї маліли, як морельки,
А Київ, мов скажений, цілував
В степах село чиєсь, чуже, маленьке.

Що я з тобою ще одні сніги
Зимує на щасті, як на листі.
Нога в дорозі. Вітер з-під ноги.
І пам'ять наша - мак в колисці.

* * *

**Вінграновський М.
Новорічна колискова**

Сніг приліг на землю льольо,
Притуливсь до тебе я,
І гойднулась біля болю
Новорічна ніч твоя...
Йди додому, старший болю,
І малому накажи:
Не дивиться нам ніколи
По той бік, де ніч лежить.

Може бути, що й не буде
Того щастячка і нам,
Але тепло пахне грудень
Молодим своїм снігам...

Ти б сказала: не змерзає
Ні мороз, ні заячня,
І душа твоя не знає,
Де твоя, а де моя...

Спи і слухай: вітер шапта
То в діброви, то з дібров...
З Новим роком, з новим щастям
Вас, гіркото, вас, любов!

* * *

Вінграновський М.
Заходить сонце. Сніг іде...

Заходить сонце. Сніг іде,
І серце на ніч місце мостить,
І на ніч сон йому іде
Через мости та через мости.
Лягають спати горобці
Із горобчихами та дітьми,
Вухами вкутались зайці,
Нема і їм де сну подіти.
Дрімає вітру срібна дуда,
І дика груша в сні дичить.
Лиш не ляга моя прибудда,
Лиманом з поля ідучи.
Вона не ляже, не приляже,
Оця прибуддонька моя:
Свій босий слід снігами в'яже
І в шиби голову схиля.
Її ніхто не бачить в очі,
Її сніг невидимість жене,
А змерзлі сльози опівночі
Лице ховають крижане.
В Холодній Балці, в білій піні
Вона іде й співа з ночей.
Намерзло льоду в її пісні
І снігу в пісні - до плечей!
Наморосило в ній туманів
І самота-одина
У ній одніє й на світанні,
І тільки щастя їй нема...
В Холодній Балці сон-незбудда
Усе на світі оточив...
Лиш не ляга моя прибудда,

З лиману в поле ідучи.

* * *

**Воронько П.
Гра у сніжки**

Із доріжки до доріжки
Полетіли влучні сніжки,
І почався білий бій,
Закрутився у сувій.
Закрутився, покотився.
Під горою зупинився.
Зверху сніг і знизу сніг,
І ніхто узнать не міг,
Де чиї стирчали ніжки.
Ой, весела гра у сніжки!

* * *

**Воронько П.
Першій сніг**

Голуби злетілися біленьки,
Мабуть хтось їм хліба накришив, -
То вночі пройшов сніжок легенький
І усе довкіл запорошив.
Не спурхне сніжок цей голубами,
Як весінне сонце припече,
Він струмком зів'ється між горбами
І в далеке море утече.

* * *

**Глібов Л.
Зимова пісенька**

Зимонько-снігурочко,
Наша білогрудочко,
Не верти хвостом,
А труси тихесенько,
Рівненько, гладесенько
Срібненьким сніжком!
Ми повибігаємо,
Снігу накачаємо
Купу за садком,

Бабу здоровенну,
Уночі страшенну,
Зліпимо гуртом.
Зробим очі чорнії,
Рот і ніс червонії -
Буде, як мара!
День і ніч стоятиме
З нашого двора.
Гляне ясне сонечко
В весняне віконечко -
Бабу припече,
Де й мороз той дінеться,
Геть від баби кинеться,
З ляку утече!

* * *

**Забашта Л.
Зимонька**

Зимонько, голубонько
В білім кожушку,
Любимо ми бігати
По твоїм сніжку.
Всім рум'яниш личенька
Ти о цій порі
І ладнаєшь ковзанки
В нашому дворі.

* * *

**Забіла Н.
Два Морози**

Два морози йшли у ліс,
все вбирали в іній.
В того був червоний ніс,
а у цього - синій.
- Старший буде той із нас, -
каже брат до брата, -
хто людину зможе враз
до кісток пробрати!
Їде дядько в сіряку,
їде пан у шубі.
- Вибираймо до смаку,
братуку мій любий!

Посміхнувся Синій Ніс
і побіг до пана:
- Як би швидко кінь не віз,
я вже не відстану!
А Червоний Ніс з гори
дивиться й сміється:
- Крізь куниці та бобри
він і не проб'ється.
Ну, а з дядьком аж ніяк
я не забарюся:
під розірваний сіряк
зараз заберуся!
Синій Ніс на пана враз
налетів щодуху.
От під комір вже забравсь,
от схопив за вуха.
Пан ховає в хутро ніс,
зовсім замерзає.
А мороз під шубу вліз
і не вилізає.
І щипав, і пік як слід
пана всю дорогу.
Та й лишив біля воріт
вже напівживого.
В сніжній віхолі назад
наш мороз понісся.
- Чи вже впорався мій брат
з дядьком на узліссі?
А мороз - Червоний Ніс -
теж за дядька взявся.
Дядько крєкнув, з санок зліз
та й підперезався.
Витер іній, що вже встиг
обліпити брови,
і ступивши просто в сніг,
став рубати дрова.
От мороз поліз в дірки,
і пече, й щипає,
тільки дядько залюбки
знай собі рубає.
Вже подертий сірячок
зовсім змок від поту.
Відступив мороз на крок,
каже: - Ну й робота!
Дядько вже сіряк скида,
видно, вгрівся добре.

На сіряк мороз сіда,
каже: - Ач, хоробрий!
Як залізу я в сіряк
та укрию льодом,
от тоді й побачиш, як
задубієш згодом!
Склавши дрова, дроворуб
йде до одєжини.
А сіряк цупкий, як луб,
весь - як та крижина!
І, натішившия вкрай,
морозець радіє:
- Шубу з льоду одягай!
Я тебе зогрію!
Каже дядько: - Не шуткуй!
Забирайся духом! -
Та й почав по сіряку
молотить обухом.
Захрустів в мороза бік,
затріщали кості.
Ледве-ледве він утік,
плачучи від злості.
Вдягся дядько та й погнав
коника до хати.
А мороз пошкандибав
під замет зітхати.

* * *

Забіла Н.

Зимові пісеньки

1. Зима

Одягліїся люди в шуби,
натопили тепло груби.
Білки гріються в дуплі,
миші в норах у землі.
Сплять ведмеді в теплих лігвах,
сосни в інею застигли.
І під кригою на дні
сплять у річці окуні.
А під снігом в підземеллі,
в земляній м якій постелі,
де немає світла дня,
причаїлося зерня.
Там не холодно зернинці -

спить вона, мов на перинці,
й тихо снить хороші сни
про веселі дні весни.

2. В лісі

Метелиця-хурделиця
замела лісок.
Як біла ковдра, стелиться
під соснами сніжок.
Стрибають прудко білочки
по соснах угорі.
Напутрилися на гілочках
поважні снігурі.
Зайчата стали білими, -
ну зовсім наче сніг! -
щоб в лісі не зуміли ми
відшукувати їх.

3. Зайчикова ялинка

- Де ти бігав, зайчику?
- В темному ліску.
Там знайшов ялиночку,
гарну отаку!
Я ж оту ялиночку
вирубав та взяв
і собі за плеченьки
міцно прив'язав.
Тільки в путь-доріженьку
рушив, поспішив,
як до мене зайчики -
плиг із-за кущів.
- Ой, куди ж це, братику,
ти зібрався йти?
Чи не хочеш з нами ти
танці повести?
- Ні, не можу, братики,
прошу, не держіть.
Віднести ялиночку
краще допоможіть.
Бо давно вже діточки
ждуть у дитсадку
на рясну ялиночку,
гарну отаку!
От коли вквітчаємо
ми її як слід
та засяють вогники

між зелених віт, -
тут почнуться радощі
для малих діток:
разом з ними зайчики
підуть у танок!

4. Пісенька

У нас сьогодні весело
в дитячому садку:
ялиночку принесено,
поставлено в кутку!
Так гарно-гарно прибрано
ялиночку у нас
і блискітками срібними,
і безліччю прикрас.
Ялиночко, красунечко!
Ліхтарики блищать,
хороші подаруночки
під вітами лежать.
А ми в долоні плещемо,
співаємо пісень.
Нам дуже, дуже весело
в такий веселий день!

* * *

Забіла Н. Наша ялинка

За вікном летять сніжинки
І сідають на вікні.
Ми танцюєм круг ялинки
І співаємо пісні.

* * *

Забіла Н. Перед Новим Роком

Свіжі пахощі смолисті
вітер широко розніс, -
це на площі в нашій місті
ялинковий виріс ліс.
Кожна мама, кожен тато
вибирають до смаку:
- Нам високу!

- Нам пухнату!
- Нам гіллясту, отаку!
Через колію трамвайну
Галя з мамою ідуть.
- Ой, мамуню, поспішаймо!
Всі ялинки розберуть!
Та до площі щохвилини
під їздять грузовики.
- Будуть, будуть неодмінно
всім малятам ялинки!
Недарма в останні роки
розрослися в нас ліси:
дерева стоять високі,
набираються краси.
Підросли - їм тісно стало
ми й зрубали зайвину,
щоб всі інші розростались
на просторі в ширину.
Ну, а зрубані ялинки
марно теж не пропадуть:
їх у кожному будинку
малюки сьогодні ждуть.
Отже нам, Дідам Морозам,
подали цей грузовик, -
ми для всіх ялинки возим,
щоб Новий стрічати рік.
Вибирайте, мамо, тату,
кожен знайде до смаку:
вам - високу,
вам - пухнату,
а тобі, мала, - таку!
Радо кинулась Галинка
до густого деревця:
- Ну й ялинка!
От ялинка!
Щонайкраща саме ця!
От і вечір. Поспішати
вже додому треба нам,
щоб ялинки прикрашати
новорічним убранням,
щоб згадати теплим словом
все, що в цьому році є,
і зустрінути святково
рік, що зараз настає.
Під кремлівськими зірками,
день скінчивши трудовий,

вся країна разом з нами
зустрічає рік Новий.

* * *

Забіла Н.
Перша ялинка

Пригадай, Мариночко,
Дівчинко мала, -
Отака ж ялиночка
І торік була.
Волохаті гілочки,
Зелені голки,
На вершечку - зірочка,
На гілках - цяцьки.
Зайчики, ведмедики,
Човник, паровоз,
У самій середині -
Сивий Дід Мороз.
Що Маринці хочеться?
Може, літака?
Може, ти в нас льотчиця
Будеш отака?
Чи трамвай малесенький
Зняти з гілочок?
В ньому буде весело
Покатать ляльок.
А мала Мариночка
Дивиться й мовчить:
Що то за ялиночка?
Чом вона блищить?
Бо мала не згадує,
Що було торік, -
Бо малій Мариночці
Тільки другий рік!
Їй не треба човника,
Нащо їй трамвай?
Тягнеться до вогника
І лепече: «Дай!».

* * *

**Забіла Н.
Рукавичка**

По ялинку внучка з дідом
йшли по лісі навмання.
А за ними бігло слідом
довговухе цуценя.
Задивилась, мабуть, внучка
на ялинку, на сосну
і зронила якимось з ручки
рукавичку хутряну.
Рукавичка невеличка
на снігу собі лежить.
Раптом мишка тишком-нишком
з нірки вилізла й біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Тільки голосу з хатинки
Щось ніхто не подає.
Влізла мишка в рукавичку
і сама в ній стала жити.
Раптом зайчик-побігайчик
з-під ялиночки біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Чує зайчик - із хатинки
хтось там голос подає:
- Є тут мишка-гострозубка.
Ну, а ти хто? Що за гість?
- А я зайчик-побігайчик,
довгі вуха, куций хвіст!
Вліз і зайчик в рукавичку,
стали вдвох у хатці жити.
Раптом білка - стриб із гілки!
Та по стежечці біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Чує білочка - з хатинки
хтось там голос подає:
- Є тут мишка-гострозубка,
є тут зайчик - куций хвіст!
- А я білка - тепла шубка,
невеличка я на зріст!
Влізла й білка в рукавичку,
стали втрьох у хатці жити.
Глядь, поглядь, аж ось лисичка

попід соснами біжить.
- Ну й хатинка! Ну й дивинка!
Відгукнися - хто тут є? -
Чує лиска - із хатинки
хтось там голос подає:
- Є тут мишка-гострозубка,
є тут зайчик - куций хвіст,
є тут білка - тепла шубка.
Ну, а ти хто? Що за гість?
- Хто ж не зна мене, лисичку,
і вигадливу, й метку? -
Влізла й лиска в рукавичку,
примостилась у кутку.
Ще й кабан прибіг ікластий,
і куниця, й їжачок.
Тут і голці ніде впасти!
Скільки сміху й балачок!
Рукавичка невеличка
на снігу собі лежить.
А з барлогу на дорогу
вийшов заспаний ведмідь.
- Що за зборище зібралось?
Що за хата? Хто тут є?
Хто здіймає сміх та галас,
зовсім спати не дає?
- Є тут мишка-гострозубка,
є тут зайчик - куций хвіст,
є тут білка - тепла шубка,
що малесенька на зріст.
Ще й лисиця є, сестриця,
і вигадлива, й метка,
є кабан, їжак, куниця.
Ну, а хто це нас ляка?
- Я ведмідь, я хочу спати,
сміху-жартів не люблю!
Сяду я на вашу хату,
всіх вас разом роздавлю!
Злий ведмідь гарчить, лютує,
ломить всі кущі підряд.
Що робити?! Хто врятує
переляканих звірят?!..
А тим часом дід та внучка
вже ялинку принесли.
Так у внучки змерзла ручка,
що аж зашпори зайшли.
- Рукавичка де ж поділась?

Загубила! Ай-ай-ай!
Побіжи, мій песик милий,
рукавичку відшукай!
Песик дівчинку послухав,
хвіст - угору, в землю - ніс,
і примчався скільки духу
на те саме місце в ліс.
Рукавичка, як живая,
ходить ходором, тремтить.
А до неї підступає
розлютований ведмідь.
Як загавкав пес на нього -
аж ведмідь оторопів,
зразу втік і до барлога
причвалав і захропів.
Тут звірята всі зраділи,
стали песика хвалить,
що прогнав ведмедя сміло,
не злякався ні на мить.
Каже песик: - Дуже прошу
інше мешкання знайти.
Треба дівчинці хорошій
рукавичку віднести.
- А хіба ж це рукавичка?!
Загукали всі. - Невже?!
В нас нема такої звички
забирати собі чуже!
Всі ми підемо з тобою
рукавичку повернуть! -
І веселою юрбою
звірі вирушили в путь.
До дівчатка за хвилинку
рукавичку віднесли,
і всі разом круг ялинки
танцювати почали.

* * *

Забіла Н. Снігуронька

Ой, розгулялись взимку віхоли,
до вікон хатку замели,
де під солом яною стріхою
дідусь із бабою жили.
Біля віконця якось ввечері

сиділи вдвох собі старі
та милувалися малечєю,
що розважалась у дворі.
От дід і каже: - Нумо, спробуймо
і ми побавитись, стара, -
ходім та бабу з снігу зробимо,
отак, як робить дівтора!
А баба каже:- Не щастило нам
діток ростити на віку, -
отож хоч нині з снігу білого
не бабу зробим, а дочку!
І от в садочку перед хатою,
напрацювавшись як слід,
із снігу білого, пухнатого
зліпили ляльку баба й дід.
Коли це галка враз пролинула
понад садком і на льоту
з крила пір їнку чорну скинула
на снігову ляльку ту.
З-за хмар вечірнє сонце блиснуло,
зачервоніли промінці, -
і враз немов рум янець виступив
на білім ляльчинім лиці.
І раптом, дивом-небилицею,
дівчатко виникло живе, -
з такими синіми очицями,
як синє небо зимове,
з такими чорними косичками,
як чорне галчине крило,
з червоними такими щічками,
як сонце ввечері було.
- Добридень, - каже, - мамо й
таточку!
Ой, як я вас обох люблю!
Ведіть скоріш до себе в хаточку
дочку - Снігуроньку свою!
Вбирають землю сніжні віхоли
в холодний одяг зимовий.
А дід та баба щастям-втіхою
стрічають кожний день новий.
У хатці прибрано, підметено -
ні порошинки по кутках,
узорні вишивки та плетива
на рушниках, на подушках.
Та ще й води щодня нанесено,
в дворі прочищені стежки,

і цілий день так любо й весело
лунають співанки дзвінкі.
То все дочка, то все Снігуронька
встигає все зробити вмить,
мов промінь сонця в небі хмурому,
усе навколо веселить.
Дівчатка й хлопці в хату дідову
з усього сходяться села,
бо вже Снігуронька привітлива
із ними дружбу завела.
Гуляють в сніжки, з гір спускаються
вона ніде не відстає,
морозу зовсім не лякається,
в снігу ще кращою стає.
Вже й пригрівати стало сонечко.
Старі радіють - це ж весна!
Та все частіше їхня донечка
сидить замислена й сумна.
Вона все рідше посміхається,
все тихше пісеньку веде,
від сонця в затінок ховається,
із дітьми гратися не йде.
Ліси й садки убрались зеленню,
укрились цвітом запашним,
і луки всі - немов застелені
квітчастим килимом рясним.
Прийшли дівчатка до Снігуроньки:
- Виходь, подруженько, до нас!
Чому це ти бліда й зажурена
в такий ясний веселий час?
- Піди, - говорять батько й мати їй,
порозважайся, як колись! -
Отож вона й пішла з дівчатами
у гомінкий весняний ліс.
Дівчата бігали над річкою,
збирали квіти на вінки,
у лісі стежили за птичками
і співи слухали дзвінкі.
На купу хмизу десь надибали,
розклали вогнище мерщій
та й ну стрибати-перестрибувать
через вогонь навперебій!
Снігурка на дівчат поглянула,
розвеселилась, розійшлась,
стрибнула теж - і враз розтанула!
І вгору хмаркою звилась...

І вже нема Снігурки милої -
лиш хмарка лине за лісок,
і долітає з хмари білої
дзвінкий Снігурчин голосок:
- Не плачте, матінко та батечку!
Хоч і недовго я жила,
та звеселяла вашу хаточку
й сама щасливою була.
Ось полетять хмарки над нивою
ген-ген над степом, за село
і там впадуть рясною зливою,
щоб все зростало і цвіло.
І ви любіть життя і сонечко,
радійте квітам і теплу
і споминайте вдячно донечку,
свою Снігуроньку малу!

* * *

Костенко Л.

Дзвенять у відрах крижані кружальця

Дзвенять у відрах крижані кружальця.
Село в снігах, і стежка ані руш.
Старенька груша дихає на пальці,
Їй, певно, сняться повні жмені груш.

Їй сняться хмари і липневі грози,
Чиясь душа, прозора, при свічі.
А вікна сплять, засклив мороз їм сльози.
У вирій полетіли рогачі.

Дощу і снігу наковтався комин,
і тин упав, навіщо городить?
Живе в тій хаті сивий-сивий спомин,
улітку він під грушею сидить.

І хата, й тин, і груша серед двору,
і кияшиння чорне де-не-де,
Все згадує себе в свою найкращу пору.
І стежка, по якій вже тільки сніг іде...

* * *

Лепкий Б.

Зимою

Сипле, сипле сніг,
Криє переліг,
Білим килимом лягає
Аж під наш поріг.
Легкий білий пух,
Наче той кожух,
Криє землю, щоб не знала
Стужі й завірюх.
Тишина кругом.
Спи спокійним сном,
Заки збудешся весною
З рутяним вінком.

* * *

Малишко А.
Морози б'ють важкі свої копита

Морози б'ють важкі свої копита
Останніми походами впівсвіта;
Останній подих рудуватих криг
Рожевим ранком звівся і застиг,
Пташок зимовий піднімає крила
І відлітає. І стежина мила
Снігів останніх замети круті
Кладе собі в долоні в самоті.
Русявий день гаптує сні світанню.
Принось, мій добрий, сонце і кришталь,
Лиш не принось мені весну останню,
Бо ще не ніч. Не вечір. Тільки даль.

* * *

Малишко А.
Не боячись зими-напасті

Не боячись зими-напасті,
Повільно ходять у дворі
Ранкові зорі червонясті,
Червоногруді снігурі.

І їхні крилечка вишневі
Важку розпушують югу.
Ні, ні, то ходять сні рожеві
По мармуровому снігу...

* * *

Малишко А.
Снігові мелодії

Сніги, сніги на чорних килимах
Осіннього роздолу.
Налетіли Білоголові вершники зими,
Насипали синиць і синіх див.

Зіткали пурпур снігурам на груди,
І, стомлені, на серце прилягли,
І забриніли білими смичками.

Бриніть і вйте, колисайте сни,
Сніги мої, зимовії предтечі,
Та лиш не збийте перший цвіт весни
Розбійним свистом дикої хуртечі!

* * *

Малишко А.
Сперечався з сонцем сніг

Сперечався з сонцем сніг,
Вкривши в полі сто доріг:
- Щось-то в небі в тебе сухо,
Ані дощ, ані роса...
Як пошлю я завірюху, ї
Як покрию небеса!
Сам кошлатий, бородатий,
Ходить, сіє заметіль,
Ані з хати, ні до хати,
Ані в школу, ні в артіль.
Сонце виплинуло вище,
Іскри крешуть у лице.
- Ах ти, снігу-хвастунице, -
Я тебе провчу за це!
Як метне огнені ружі,
Як забліска в три сліди, -
з снігової бороди.
Він у поле - сонце коле,
Він у ліс - гарячий спис,
Він в комірку біля школи
Шусть - зігнувся і поліз.
Ми бігом туди з урока,

Бачим: сніг, - то й ми мовчок.
Почорнілий, садинокий,
Як холодний їжачок.

* * *

Малишко А.

Ще сніг мете в могутнім колиханні

Ще сніг мете в могутнім колиханні
Дубів крилатих, сивого крайнеба
Й земного лова.
Ще гривастий кінь,
Ще білий кінь, поводдя попустивши,
Летить в степи; і вже йому в очах
Відблискують хати, річки й дерева,
І хлопчак, й синиці молоді,
Й душа моя, у кригу не закута,
Мов березнева гілка в заметіль,
Налита соку й пружного чекання.

* * *

Нехода І.

Пісня про ялинку

Цвіте, горить, красується
Ялинка лісова....
Стрибає сірий заїнько
І пісеньку співа:
- Ялинка, ялинка
У лісі росла,
Ти щастя і радість
Усім принесла.

* * *

Олесь О.

Ой не сійтесь, сніги

Ой не сійтесь, сніги, ой не сійтесь, рясні,
Не губіть ви останньої слави:
Гріє здалека землю усмішка весни,
Пробиваються проліски, трави.

Не злякаться вам нікого, холодні сніги,

Бо розтопче вас сонце блискуче.
І нечуваний сміх залуна навкруги,
Як тікати ви будете з кручі.

* * *

**Олесь О.
Снігурі**

Звідкіль налетіли
Стоголосим табуном
І розсипалися в полі
Над розсипаним зерном.

Заспівали, задзвеніли,
Мов заграли кобзарі...
Де взялась весела згряя,
Жарогрудні снігурі.

Ось вони на сніг упали
І розквітли, як квітки...
На горах мак рожевий
Так заквітчує грядки.

Нагло враз табун крилатий
Небезпечне щось зачув.
Вгору знявся, й дуб гіллястий
В кущ троянди обернувсь.

Що хвилина - і, як в казці,
Враз осипались квітками
І за вітром над снігами
Полетіли снігурі.

* * *

**Олесь О.
Снігу, ой снігу якого!**

Снігу, ой снігу якого!
В білих снігах потонули
Гори, степи і долини...
Наче чекаючи любого гостя якогось,

Радий господар
Свитку свою розіслав по дорозі,
Свитку свою з найбільшої вовни,
Свитку свою, не надівану й разу.
Наче тут паслися гуси уранці,
Скублись, кричали
І пух свій розкидали білий.
Наче тут віяли тихо вітри,
Віяли тихо й несли
Хвилі вишневого цвіту.

* * *

**Олесь О.
Ялинка**

Раз я взувся в чобітки,
Одягнувся в кожушинку,
Сам запрягся в саночки
І поїхав по ялинку.

Ледве я зрубати встиг,
Ледве став ялинку брати,
А на мене зайчик - плиг!
Став ялинку віднімати.

Я-сюди, а він - туди...
«Не віддам, - кричить, - нізащо!
Ти ялинку посади,
А тоді рубай, ледащо!

Не пуцу, і не проси!
І цяцьками можна гратись:
Порубаєте ліси -
Ніде буде і сховатись.

А у лісі срізь вовки,
І ведміді, і лисиці,
І ворони, і граки,
І розбійниці-синиці».

Страшно стало... «Ой, пусти!
Не держи мене за поли!
Бідний зайчику, прости, -
Я не буду більш ніколи!».

Низько, низько я зігнувся,
І ще нижче скинув шапку...
Зайчик весело всміхнувся
І подав сіреньку лапку.

* * *

Олійник Б. Біла мелодія

Глянув: лелечко, лілії!
Світ мій в білому-білому.
Я в сні? Ні-таки, ні-таки ж!

Ліг сніг... Срібною ниткою
В'ється тиша між вільхами,
Пахне юною вільгістю,
Пахне чистою вільгістю,
Пахне... вічністю... даль.

Небо - вигнутим дзеркалом.
Зорі тонко подзенькують.
«Дзінь-дзінь», - дзвінко подзенькують,
Мов на люстрі кришталю.

Я один, а тільки тіні бігають,
Сам-один у цій біблейській білості,
Тільки іній невагомо скапує,
Хтось плече моє торкає лапкою.
Хто ж це так голубить лапки лапкою?
Озираюсь - тільки тінь.

Тільки тінь біла біло бігає.
Скік на гілку голубою білкою.
Скік на гілку.
Да скік із гілки...
Гілка в гілку. І я один.

Тільки вітер вміло вимуровує
У заметах замок зачарований.
Там живуть казкові феї в білому,
Вийшла, глянула на мене з лоджії.

Я спинився, наче заворожений...
Десь розтала за туманами лоджія,
Тільки віхола та біла мелодія...

Тільки сніг та біла мелодія...
Біла-біла... І я - один.

* * *

**Олійник Б.
Ялинка**

І сірий зайчик,
такий маленький,
такий... один.
І вовчик-братик,
і біла білка,
і хитрий лис...
Куди розбіглись,
куди сховались -
агей, куди?
Не чуть нікого.
Скінчилась казка
давно...
колись.

Над синім бором,
над сивим бором,
в рудих корчах
Мела-крутила,
ревла і рвала
крута зима.
Прибіг сховатись
під ялинку
малий зайчак.
Заплакав гірко,
бо вже ялинки
тії нема.

Купив я вчора
її на торзі
і в дім заніс.
Поставив гордо:
вона сягнула
верхів'ям крокв.
Круг неї грають
в дитячу щирість
лукавий лис,
Лякливий заєць,
кокетка білка

і лисий вовк.

Ах, що зі мною?
І як це сталося,
і де, й коли,
Що я всміхаюсь
де треба бити,
щоб стигла кров?!
Мене ж по спині
по-братськи ляска
лукавий лис,
Лякливий заєць,
кокетка білка
і лисий вовк.

Вони не з казки,
вони реальні,
як п'ятаки.
Вони все ділять,
вони все важать,
кому дають.
І я між ними,
а отже й з ними,
у дві руки
Жбурляю казку
на рахівницю
і... продаю.

Так що ж це сталося
зі мною, друзі,
і де, й коли?!
Я вийду з хати
у срібний вечір
до яворів.
Порожнє серце
моє не гріє
і не болить.
Порожні зорі,
порожній місяць,
що одгорів.

Згоріла казка...
Прийшли турботи,
сухі, як хмиз...
Це хто ще шепче
і припадає

до рукава:

- Лишись... Дивися.

Он за ялику

Сховався лис,

І вовчик-братик

біжить до нього

погостювать...

- Це ти, мій синку?..

Ти віриш в казку?!

Стривай... посидь.

Ти віриш... Вір же -

і ні на хвилю

не похитнись!..

Я не відкрию,

що то сусідські

жирують пси,

Хай буде вовчик,

хай буде братик

і хитрий лис.

Ти візьмеш, сину,

мене з собою

в моє колись?

Ми підем разом

із малюками

у царства ті,

Де два ведмеді

горох молотять

і ходять лис.

І білка лущить

горіхи дивні

і золоті.

Це буде завтра...

А зараз, сину,

я повернусь

У сити хату,

де з лисим вовком -

лукавий лис.

Там з перехрестя

сумну ялинку

я виверну,

Візьму на руки

і понесу її

в мудрий ліс.

І прийде ранок,
і сонце буде,
і сніг, і день.
І казка буде,
і білка буде,
і хитрий лис.
І сірий зайчик
своїми лапками
припаде
До ніг ялинки,
що повернулась
в моє колись.
Простіть, синочку,
і біла білко,
і хитрий лис,
Що я на хвильку
згубив дорогу
і... постарів.
Дивись: вертають
з полону меблів
ялини в ліс...
І ми вертаєм...
у вічну казку...
до матерів.

* * *

Павличко Д.
В лісі, наче проділ, біла

В лісі, наче проділ, біла путь.
Сніг і сонце - празник чистоти.
Ти сніжинкою хотіла бути -
Впасти й не розбитися з висоти.

Сніг на віях. Правда і брехня.
Мить, що потім мрією стає.
Сніг, сніжок, сніжечок, сніження,
Сніженятко, сніженятчко моє.

* * *

Павличко Д.
Вечір. У зорях безлистий ліс

Вечір. У зорях безлистий ліс.

Хати попід лісом заметами здрібнені.
Падає груддя снігове з беріз,
Мов поблискують крилами птахи срібні.

Задивився в долину села гомінку
Місяць, що повен золотої ліні.
Він лежить і гойдається в гамаку
Високовольтної лінії.

* * *

Павличко Д.
Вся земля - неначе дно

Вся земля - неначе дно
Склянки з тьмою... Вітер стих...
Грає темінь, як вино,
Іскрами сніжин дрібних.

Осідає чорна ніч
Білим снігом на хати.
Осідає - дивна річ -
Білина із чорноти.

* * *

Павличко Д.
Зима, немов античний храм

Зима, немов античний храм
Упала і лежить в руїні.
Залишені воді й вітрам,
Стовпи скришилися камінні.

Уламки снігу навкруги -
Поколоті долівок брили.
Поволі топляться боги,
Що діти їх колись ліпили...

* * *

Павличко Д.
Летять по полю білі коні

Летять по полю білі коні -
Вітрів січневих табуни.

Стоїть мороз на підвіконні
І на шибках малює сни.

А що, скажіть, коли не сон це -
Розкішні пальми з тих сторін,
Де в тім'я б'є жорстоке сонце,
Де не бував ніколи він?

* * *

**Павличко Д.
Сніг і сонце. Золоті цимбали**

Сніг і сонце. Золоті цимбали.
Вічності дихання молоде.
Гей, міщани, все, що ви придбали,
Прахом розлетиться й пропаде.

А поет, що, ніби куц калини,
Кетяг серця виніс над замет,
Молодості цвітом перелине
У віки майбутні, - лиш поет!

* * *

**Павличко Д.
Так радісно, що сніг пішов!**

Так радісно, що сніг пішов!
Дух незбагнений носить мною -
То тішиться селянська кров
Накритою озиминою.

Так сніг пішов, аж день осліп,
Та бачу я в надії добрій:
Той сніг - немов до неба сніп,
Колосся, схилене за обрій.

* * *

**Павличко Д.
Яблуні в інеї - ніби сніжинки-велетні**

Яблуні в інеї - ніби сніжинки-велетні,
В мільярди разів побільшені атоми.
Виїжджає з-за овиду на полотна постелені

Армія сонця незчисленими автами.

Сади, наче хмари, на прожектори настромлені,
Піднімаються вгору, в небо хмураве.
Попереду сонця списаті промені,
А позаду - стовпи снігової куряви.

* * *

**Рильський М.
Білі мухи**

Білі мухи налетіли, -
Все подвір'я стало біле.
Не злічити білих мух,
Що летять, неначе пух.
- Галю, Петрику, Кіндрате,
Годі, ледарі, вам спати! -
І побігли до санчат
Галя, Петрик і Кіндрат.
Всі з гори летять щодуху,
Щоб впіймати білу муху,
А санчата їм усім
Змайстрував старий Максим.

* * *

**Рильський М.
Зимові свята**

Вже перший сніг кружляє над землею.
І тихо падає. Уже вода
Замерзла на озерах. Опада
Останнє листя і яснить алею.
Останній сніг, там бурий, там блакитний,
Ще лежить в окопах і ярах,
Ще в пам'яті метелиць білий жах,
Ще сонце спить.

* * *

**Рильський М.
Зимовий день**

Зимовий день. Плигають між скиртами
Та ожередами, закутаними в сніг,
Жовтобрюшки хапливими гуртками,
І горобці про щось пищать до їх.

Припудрились тополі старосвітські,
Галки блищать на голубому тлі, -
І постать сірої прибуди-кицьки
Скрадає щось, припавши до землі.

* * *

Рильський М.

Хай сніг іде холодний та лапатий

Хай сніг іде холодний та лапатий,
Засипле поле і на гай спаде,
Нехай стежки закидає круг хати
І білу тишу в хату приведе!

Шумлять кругом і вороги, і друзі,
І в душу лізуть рідні і чужі, -
Та я в своїй незрозумілій тузі
Од їх усіх по другий бік межі.

Хай спіг іде холодний та лапатий,
Од Друзів і врагів завіє путь.
Нехай стежки закидає круг хати,
Хай дасть мені - хай дасть мені заснуть.

* * *

Симоненко В.

Берези, в снігу занімилі...

Берези, в снігу занімилі,
Іній на вітах слізьми,
Про що ви мрієте, білі?
- Про сонце мріємо ми...

Дуби в крижаній кольчuzі,
Одягнуті в сиві шовки,
Про що замислились, друзі?

- Про сонце наші думки...

Вітри із морозяним шпаром,
Куди вас несуть чорти,
Чого галасуєте даром?
- Хочемо сонце знайти...

Очі, наповнені горем,
Очі сумні мої,
Чому ви блукаєте зором?
- Хочем побачить її...

Серце, недавно кволе,
Муко моя мала,
Чому щеміш, як ніколи?
- Хочу її тепла...

Розуме мій байдужий,
Вируч мене хоч ти -
Над чим ти думаєш, друже?
- Хочу надію знайти...

* * *

Симоненко В.
З вікна

Синиця в шибку вдарила крильми.
Годинник став. Сіріють німо стіни.
Над сизим смутком ранньої зими
Принишкли хмари, мов копиці сіна.

Пливе печаль. Біліють смолоскипи
Грайливо пофарбованих ялин -
Вони стоять, немов у червні липи,
Забрівши в сивий і густий полин.

Полин снігів повзе до видноколу,
Лоскоче обрій запахом гірким.
Лапаті, білі і колючі бджоли
Неквапно кружеляють понад ним...

* * *

Симоненко В.
Завірюха

Ой, зима!
Біжить, регоче біло,
Бубонами брязкає в степу...
Вам усе на світі зрозуміло?
Просвітійть, премудрі,
Недозрілу
Душу мою,
Зрячу і сліпу!
Душу примітивну,
Як метелиця,
Білу й зрозумілу,
Наче сніг!
Їй в очах
Чомусь туманом стелються
Істини одвічні і нудні.
Ну й зима!
Сміється, свище, сіє,
Гонить дум урочистий кортеж:
Як усе на світі зрозумієш,
То тоді зупинишся
І вмреш!

* * *

**Симоненко В.
Зимовий вечір**

Зимовий вечір,
Закуривши люльку,
Розсипав зорі,
Неначе іскри,
Пустив хмарки,
Мов кільця диму,
І, проскрипівши чобітьми,
Шепнув морозам,
Щоб готували вікна,
Ліси вбирали
У білий ній
Та готували
Йому постіль.

* * *

**Сінгаївський П.
Ялинка**

Дей поділись заметілі
Із морозами й вітрами,
Лиш тумани сніжно-білі
Ходять-бродять вечорами.
Понад лугом, понад ланом,
Біля тину, біля хати...
А ялинка за туманом -
Як ведмедик волохатий.
Ніби вибігла із гаю
Й зупинилась на узгір'ї -
І чекає-виглядає,
Чи не йдуть за нею звірі.

* * *

Сосюра В.
Замела ніжні квіти зима

Замела ніжні квіти зима,
І умерли під снігом вони.
Інші квіти в диханні весни
Розцвітуть, але тих вже нема.

Одспівали в садах солов'ї,
Дням минулим нема вороття.
І хвилини прожиті мої
Замітають сніги забуття.

Знаю, там десь моря темноти...
Але все, що любив я, чим жив,
Мое щастя, і ніжність,
І гнів я у пісні б хотів зберегти.

* * *

Сосюра В.
Сніжинки

Сніжинки, надворі сніжинки
роями летять до вікна.
Смієшся ти ніжно і дзвінко,
така загоріла й міцна.

Тобою кімната розквітла,
такою ще ти не була.
Бо стільки ти щастя і світла
від моря мені принесла.

Дивлюся в зіниці прозорі
і в них не нахожу я дна.
Сніжинки, сніжинки надворі,
а в серці моєму весна.

* * *

Українка Л.

Мамо, іде вже зима

- Мамо, іде вже зима,
снігом травицю вкриває,
в гаю пташок вже нема...
Мамо, чи кожна пташина
в вирій на зиму літає? -
в мами спитала дитина.
- Ні, не кожна, - одказує мати, -
онде, бачиш, пташина сивенька
скаче швидко отам біля хати?
Ще зосталась пташина маленька!
- Чом же вона не втіка?
Нащо морозу чека?
- Не боїться морозу вона,
не покине країни рідної,
не боїться зими навісної.
Жде, що знову прилине весна.
- Мамо! Ті сиві пташки
сміливі, певне, ще й дуже,
чи то безпечні такі, -
чуєш, цвірінькають так,
десь їм про зиму байдуже!
Бач - розцвірінькались як!
- Не байдуже тій пташці, мій синку,
мусить пташка малесенька дбати,
де б водиці дістати краплинку,
де б під снігом поживку шукати.
- Нащо ж співає? Чудна!
Краще б шукала зерна!
- Спів пташині потіха одна, -
хоч голодна, співа веселенько,
розважає пташине серденько,

жде, що знову прилине весна!

* * *

**Франко І.
З Новим роком!**

З Новим роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі, з братньою любов'ю,
Відтепер ішов нам час.
Щирій праці Бог допоможе!
Дай вам Боже все, що гоже!

* * *

**Франко І.
Сипле, сипле, сипле сніг**

Сипле, сипле, сипле сніг.
З неба сірої безодні,
Міриадами летять
Ті метелики холодні.

Одностайні, мов жура,
Зимні, мов лихая доля,
Присипають все життя,
Всю красу лугів і поля.

Білий килим забуття,
Одубіння, отупіння
Все покрив, стискає все
До найглибшого коріння.

Сипле, сипле сніг,
Килим важче налягає...
Молодий огонь в душі
Меркне, слабне, погасає.

* * *

**Чубач Г.
В день народження Оксанки**

В день народження Оксанки
Принесли сусіди санки.
Та на вулиці ще боса
Жовтолиця ходить осінь
І нанизує намисто
З трубочок сухого листя.
А заплакана Оксанка
По дорозі тягне санки
І питається в усіх:
- А сьогодні буде сніг?
Всі сміються: - Ця дитина
Гарно їздити повинна!

* * *

**Шевченко Т.
Реве, свище завірюха**

Реве, свище завірюха,
По лісу завило,
Як те море, біле поле
Снігом покотилось.

Джерела:

1. Костенко Л. Вибране. - К. : Дніпро, 1989. - С. 41.
2. Малишко А. Серпень душі моєї. - К. : Рад. Письменник, 1970. - С. 205-208.
3. Оліник Б. Основа. Поезії. - К. : Дніпро, 2005. - С. 68, 99.
4. Павличко Д. Твори: В 3-х т. - К. : Дніпро, 1989. - Т. 1. - С. 344-357.
5. Рильський М. Зібрання творів у 20 т. Т. 1. - К. : Наукова думка, 1983. - С. 133, 142.
6. Симоненко В. Ти знаєш, що ти - людина. - К. : Наукова думка, 2001. - С. 49, 86, 127, 137.
7. Сосюра В. Червона зима. - К. : Веселка, 1978. - С. 75, 128.
8. <http://www.zabor.zp.ua>
9. <http://www.poetryclub.com.ua>
10. <http://www.znaika-club.com.ua>

[У разі використання матеріалів цього сайту активне посилання на сайт обов'язкове](#)